

Sprawdzony sprzymierzeniec? Zaangażowanie Danii w pomoc dla Ukrainy

Krzysztof Nieczypor, współpraca: Piotr Szymański, Jacek Tarociński

Od początku pełnoskalowej rosyjskiej inwazji na Ukrainę Dania przeznaczyła na pomoc wojskową dla Kijowa 8,5 mld euro, zaś na wsparcie potrzeb cywilnych – 854 mln euro. Zgodnie z danymi Kilońskiego Instytutu Gospodarki Światowej suma ta wraz z środkami przewidzianymi do rozdysponowania do 2028 r. plasuje ten kraj na szóstym miejscu pod względem wartości pomocy (za Stanami Zjednoczonymi, Niemcami, Wielką Brytanią, Kanadą i Japonią) oraz na drugim (za Estonią) w relacji do PKB (2,34%). Skala wsparcia Danii jest tym bardziej znacząca, że wysokość jej PKB pozycjonuje ją na 16. miejscu w Europie i 34. na świecie.

Przykładem innowacyjnego podejścia do wsparcia wojskowego jest tzw. duński model pomocy militarnej zakładający finansowanie produkcji uzbrojenia na Ukrainie – w ślad za nim podążyły już Szwecja, Litwa, a także Unia Europejska. Konsekwencja w postępowaniu Kopenhagi przejawia się w kompleksowym zaangażowaniu w realizację projektów odbudowy obwodu mikołajowskiego, a przede wszystkim jego stolicy. Uruchomienie duńskiego modelu wsparcia wojskowego oraz wydatny udział w odbudowie Mikołajowa traktowane są przez Kopenhagę jako inwestycja we własne bezpieczeństwo – poprzez osłabianie Rosji, a tym samym przeciwdziałanie jej próbom poszerzenia swoich wpływów w regionie Morza Bałtyckiego.

„Pomoc bez skrupułów”

Duńskie wsparcie Ukrainy wpisuje się w konsekwentną postawę Kopenhagi wobec agresywnych działań Moskwy po aneksji Krymu. Jeszcze w 2015 r. duńscy żołnierze dołączyli do kanadyjskiej (UNIFIER) i brytyjskiej (Orbital) misji szkoleniowych na Ukrainie, a w styczniu 2022 r. podczas wizyty na tzw. linii rozgraniczenia w Donbasie duński minister spraw zagranicznych ogłosił przekazanie 22 mln euro pomocy finansowej w odpowiedzi na koncentrację rosyjskich wojsk na granicy z Ukrainą. Miesiąc później szef resortu obrony Morten Bødskov stwierdził, że „Dania nie ma żadnych skrupułów, by udzielać pomocy wojskowej Ukrainie”. Po rozpoczęciu inwazji Kopenhaga podjęła decyzję o wysłaniu tam 2700 sztuk broni przeciwpancernej i 300 pocisków Stinger. Według premier Mette Frederiksen był to pierwszy przypadek we współczesnej historii Danii przekazania sprzętu wojskowego walczącej stronie konfliktu. Wiosną 2022 r. Kopenhaga ofiarowała Kijowowi nadbrzeżne baterie rakietowe wyposażone w pociski przeciwokrętowe Harpoon, które miały odegrać kluczową rolę w obronie ukraińskich wybrzeży Morza Czarnego, w tym Odessy, oraz umożliwić odbicie Wyspy Wężowej.

Z kolei w kooperacji z Niemcami Dania dostarczyła ponad 100 czołgów Leopard 1A5, a wraz z Holandią zobowiązała się do zakupu i przetransportowania na miejsce 14 leopardów 2A4 i 15 T-72. W sierpniu 2024 r., również z Holandią, przekazała zaś Kijowowi pierwsze myśliwce F-16, a w lutym tego samego roku, z własnych zasobów – 19 francuskich armatohaubic CAESAR, co de facto skutkowało wyzbyciem się przez siły zbrojne Danii wszystkich systemów artylerii samobieżnej (zob. tabela). Wsparcie wojskowe udzielone przez ten kraj Ukrainie w 2023 r. (ok. 1,7 mld euro) stanowiło równowartość ponad jednej czwartej ówczesnego rocznego budżetu wojskowego duńskiego państwa (ok. 6,3 mld euro)¹.

Ponadto Dania jako pierwsze państwo spoza grupy G7 podpisała z Ukrainą umowę o współpracy w dziedzinie bezpieczeństwa (podobne porozumienia zawarło 28

krajów). Kopenhaga jest zaangażowana w prace siedmiu z dziewięciu koalicji w ramach Grupy Kontaktowej ds. Obrony Ukrainy (tzw. grupa Ramstein) i prowadzi jedną z nich – zajmującą się koordynacją wsparcia ukraińskich sił powietrznych. Przeszło 100 duńskich instruktorów od 2022 r. bierze udział w szkoleniu ukraińskich żołnierzy w ramach brytyjskiej operacji Interflex (zwłaszcza personelu lotniczego, artyleryjskiego, saperskiego oraz załóg czołgów). Co więcej, duńska premier, która od rozpoczęcia wojny odwiedziła Ukrainę sześciokrotnie, jako pierwsza europejska polityk ogłosiła, że obywatele jej kraju mogą bez żadnych przeszkód prawnych dołączyć do ukraińskich sił zbrojnych, by walczyć z agresorem.

„Rosja zademonstrowała całkowicie nieakceptowalne zachowanie wobec państwa Ukraińskiego więc Dania ma obowiązek mu pomóc” Minister Obrony Danii Morten Bødskov.

Wsparcie ponad podziałami

Zdecydowane działania duńskiego rządu umożliwiają społeczny i polityczny konsensus odnośnie do konieczności wsparcia Kijowa. Agresja rosyjska postrzegana jest jako zagrożenie nie tylko dla międzynarodowego porządku prawnego, lecz także bezpośrednio dla interesów Królestwa Danii². Kopenhaga uznaje, że wspieranie walczącej Ukrainy to najlepsza polisa bezpieczeństwa, gdyż osłabia Rosję i powstrzymuje jej dążenia do odbudowy własnej strefy wpływów, zwłaszcza w regionie Morza Bałtyckiego. Dania obawia się, że po zakończeniu wojny Rosja będzie dążyć do odbudowania swojego potencjału militarnego i podjęcie działań zbrojnych przeciwko państwom położonym w obrębie tego akwenu.

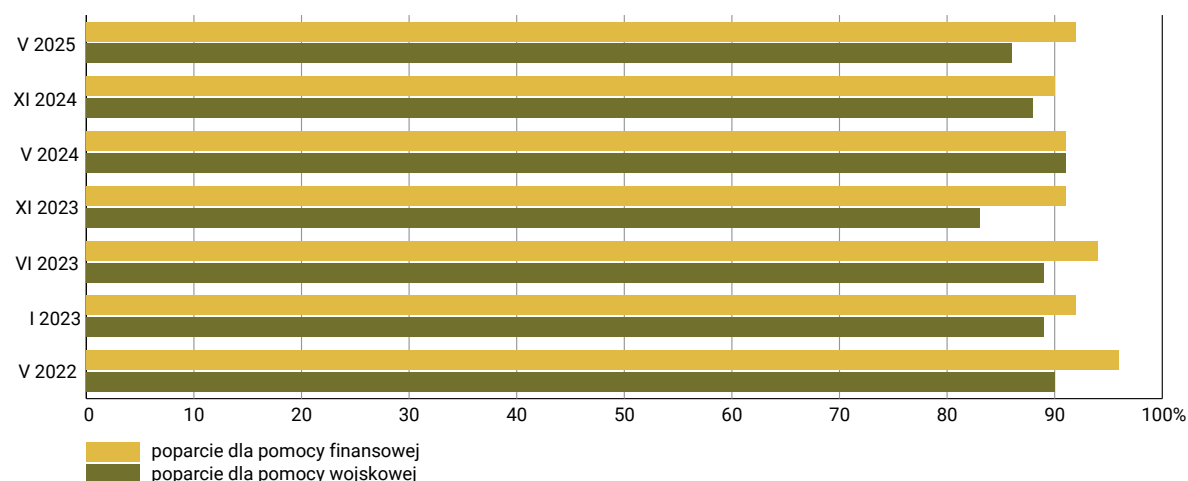
Przekonanie to skutkowało zawarciem w kwietniu 2024 r. przez większość ugrupowań politycznych ponadpartyjnego porozumienia obronnego, które jeszcze w tym samym roku pozwoliło osiągnąć poziom 2% PKB nakładów na obronność (zgodnie z wcześniejszymi planami miało się to stać dopiero w 2030 r.) oraz zadeklarować w lutym 2025 r. podniesienie ich do 3,2% w kolejnych dwóch latach. Ten skok wydatków obronnych wynikał też z presji Donalda Trumpa – najpierw jako kandydata na prezydenta, a następnie prezydenta USA – na ich zwiększanie przez państwa europejskie oraz z amerykańskich roszczeń wobec Grenlandii, będącej autonomicznym terytorium zależnym Danii.

¹ Niewspółmierny do przeznaczonych środków finansowych wzrost wydatków wojskowych spowodował w 2024 r. deficyt w budżecie wojskowym Danii w wysokości ok. 50 mln euro, a w konsekwencji konieczność odwołania udziału duńskich żołnierzy w ćwiczeniach i szkoleniach NATO, wysłania części personelu wojskowego na przymusowy dwutygodniowy urlop bezpłatny oraz wdrożenia oszczędności w użytkowaniu sprzętu biurowego. E. Ahmed, *Danish army struggling to finance basic expenses due to austerity measures*, Anadolu Agency, 17.07.2024, aa.com.tr/en.

² W opublikowanym we wrześniu 2022 r. rządowym raporcie *Danish Security and Defence towards 2035* uznano, że Dania musi być gotowa do „zapewnienia wsparcia podobnego do tego na rzecz Ukrainy takim krajom jak Gruzja czy Mołdawia w przypadku, gdyby Rosja zdecydowała się je zaatakować”. Podobne wnioski zawarto w opublikowanym w styczniu 2025 r. raporcie Duńskiej Służby Wywiadu Wojskowego, w którym ostrzeżono, że po zakończeniu konfliktu z Ukrainą Rosja może odbudować swoje siły zbrojne i w ciągu następnych dwóch–pięciu lat podjąć działania wojskowe w regionie Morza Bałtyckiego. *Intelligence Outlook 2024*, Danish Defence Intelligence Service, grudzień 2024, fe-ddis.dk.

Źródła postawy duńskiego społeczeństwa i polityków wobec Ukrainy i rosyjskiej inwazji upatrywać należy w silnie zakorzenionym w polityce zagranicznej i bezpieczeństwa Danii imperatywie międzynarodowego aktywizmu, który ukształtował się po zimnej wojnie. Kopenhaga zdecydowanie wspierała wschodnie rozszerzenie NATO i UE (w szczególności aspiracje Litwy, Łotwy i Estonii), a także – jako państwo małe – ład oparty na prawie międzynarodowym. W efekcie zmian geopolitycznych Dania przestała postrzegać się jako państwo frontowe i aż do 2022 r. uważała, że nie grozi jej bezpośrednia agresja zbrojna. Stąd duńska gotowość do militarnego zaangażowania poza granicami kraju i udziału w różnego rodzaju „koalicjach chętnych”.

Wykres. Poparcie mieszkańców Danii dla udzielania pomocy Ukrainie

Źródło: Eurobarometr.

Duński model pomocy wojskowej: sukcesy...

Wyczerpujące się zapasy własnego sprzętu wojskowego oraz ograniczony potencjał produkcyjny europejskiego przemysłu zbrojeniowego zmusiły duńskie władze do poszukiwania kreatywnych rozwiązań wspierania wysiłku wojennego Ukrainy. W czerwcu 2024 r. Kijów i Kopenhaga podpisały umowę o sfinansowaniu produkcji 18 kołowych armatohaubic samobieżnych 2S22 Bohdana. Było to pierwsze, pilotażowe porozumienie zakładające refundację przez państwo NATO zamówienia Kijowa realizowanego przez ukraiński przemysł obronny³. W stosunkowo krótkim okresie haubice dostarczono na front, co zdecydowało o kontynuowaniu współpracy i rozszerzeniu produkcji z udziałem partnerów. Dzięki zastosowanemu mechanizmowi finansowania zewnętrznego możliwości produkcyjne armatohaubic Bohdana miały wzrosnąć z kilku do 20 egzemplarzy miesięcznie w 2025 r.

Zaproponowany model kooperacji okazał się sukcesem również dlatego, że znacznie obniżył koszty wytwarzania uzbrojenia w porównaniu z jego zakupem w Europie (wartość jednej armatohaubicy Bohdana to ok. 2,5 mln dolarów, zaś porównywalnego francuskiego odpowiednika CAESAR – 4,2 mln dolarów). Dzięki ulokowaniu części produkcji na Ukrainie możliwe stało się także szybsze dostarczanie części zamiennych, a co za tym idzie – sprawniejsze serwisowanie systemów uzbrojenia, wydłużające ich użyteczność. We wrześniu 2024 r. przedstawiciele resortów strategicznych gałęzi gospodarki Ukrainy oraz Ministerstwa Obrony Danii podpisali porozumienie o rozszerzeniu współpracy o inne rodzaje uzbrojenia i sprzętu wojskowego: drony dalekiego zasięgu, systemy przeciwpancerne oraz przeciwokrętowe systemy rakietowe. Do inicjatywy dołączyły też Szwecja i Islandia.

³ Produkcja pojazdów opierała się najprawdopodobniej na istniejącej jeszcze przed pełnoskalową wojną współpracy ze słowackim koncernem ZVS Holding. *Словацький ZVS Holding готовий допомогти Україні з прискоренням розробки САУ „Богдана” та самохідного самозарядного міномету*, Defense Express, 23.11.2020, defence-ua.com.

Świadectwem powodzenia duńskiego programu finansowania produkcji armatohaubic Bohdana stało się zainwestowanie przez UE w ukraiński przemysł kolejnych środków: we wrześniu ub.r. 390 mln euro (część przeznaczono na sfinansowanie produkcji kolejnej partii armatohaubic), a następnie w maju br. 830 mln euro pozyskanych z odsetek od zamrożonych rosyjskich aktywów w ramach inicjatywy ERA (Extraordinary Revenue Acceleration). Operatorem odpowiedzialnym za realizację zamówień we współpracy z Kijowem została Dania. Środki mają być przeznaczane przede wszystkim na produkcję dronów i amunicji.

Zgodnie z deklaracjami prezydenta Wołodymyra Zełenskiego dzięki „duńskiemu modelowi” Ukrainie udało się zwiększyć produkcję do poziomu odpowiadającego warto-

” W wielu obszarach Dania stała się inicjatorem i prekursorem działań na rzecz pomocy Ukrainie, aktywnie mobilizując inne kraje do zwiększenia swojego wsparcia.

ści ponad 40% dostaw całości uzbrojenia i sprzętu wojskowego używanego na froncie (na początku wojny było to mniej niż 10%)⁴. Według ówczesnego ministra ds. strategicznych gałęzi przemysłu Hermana Smetanina krajowa produkcja uzbrojenia wzrosła w 2024 r. trzykrotnie w porównaniu z rokiem poprzednim (z 3 do 9 mld dolarów), a przemysł obronny uzyskał potencjał realizacji zamówień o wartości 20 mld dolarów, z perspektywą osiągnięcia poziomu 35 mld dolarów w roku 2025⁵. Na Ukrainie funkcjonuje ponad 800 firm zbrojeniowych zaangażowanych w inicjatywę i zatrudniających ok. 300 tys. pracowników, co odpowiada prawie połowie kadry całego europejskiego przemysłu obronnego⁶.

...i ograniczenia

Przeszkodą w dążeniu do pełnego wykorzystania przemysłu zbrojeniowego Ukrainy jest niechęć partnerów do bezpośredniego finansowania go, z pominięciem własnych przedsiębiorstw. Berlin woli tworzyć wspólne niemiecko-ukraińskie spółki, czego efektem ma być wybudowanie na Ukrainie fabryki amunicji oraz zakładów produkcyjno-remontowych czołgów oraz systemów artylerii i obrony przeciwpowietrznej⁷. Podobny model preferuje także Francja⁸. Z tego powodu, mimo że zainteresowanie „duńskim modelem” deklaruje wiele podmiotów, suma zagranicznych zamówień w ukraińskich firmach zbrojeniowych pozostaje niewielka. Według Kilońskiego Instytutu Gospodarki Światowej od początku wojny do grudnia 2024 r. osiągnęły one poziom 1 mld euro, co biorąc pod uwagę łączną wartość zrealizowanych w ubiegłym roku zamówień sprzętu wojskowego dla Ukrainy przez jej sojuszników (ok. 54 mld euro), odpowiada zaledwie 2% wszystkich zagranicznych zakupów uzbrojenia na rzecz jej armii⁹.

W celu zwiększenia inwestycji w ukraiński przemysł Duńczycy ogłosili w październiku 2024 r. powstanie Hubu Przemysłu Obronnego (Defence Industry Hub), który ma promować współpracę ich firm z ukraińskimi partnerami i wspólną realizację zamówień wojskowych. Dodatkową zachętę ma stanowić uruchomiony w marcu br. program przewidujący gwarancje o wartości 1 mld koron duńskich (ponad 130 mln euro) dla duńskich przedsiębiorstw, które zdecydują się zainwestować w ukraiński przemysł obronny. W ramach tej inicjatywy Duński Fundusz Eksportu i Inwestycji (EIFO) oferuje pokrycie do 70% nakładów kapitałowych przez okres do siedmiu lat.

⁴ K. Hodunova, *Over 40% of Ukrainian forces' weapons domestically produced, Zelensky says*, The Kyiv Independent, 16.04.2025, kyivindependent.com.

⁵ I. Носальський, *Україна у 2024 році виробила зброї на 9 млрд доларів: прорив у ракетах і не тільки*, РБК-Україна, 11.04.2025, rbc.ua.

⁶ ZBROYARI: Manufacturing Freedom, zbroyari.gov.ua.

⁷ I. Kabachynskyi, *How German Defense Giant Rheinmetall Powers Up Ukraine's Defense*, United24 Media, 29.10.2024, united24media.com.

⁸ *French defence companies to build military equipment on Ukrainian soil – minister*, Reuters, 8.03.2024, reuters.com.

⁹ P. Bompreszi et al., *Ukraine Support After Three Years of War: Aid remains low but steady and there is a shift toward weapons procurement*, Kiel Institute for World Economy, 14.02.2025, ifw-kiel.de.

Odbudowa – „Kopenhaga” nad Morzem Czarnym

Choć wsparcie wojskowe stanowi ok. 80% duńskiej pomocy finansowej i materialnej przekazywanej Ukrainie, Kopenhaga przeznacza środki także na cele cywilne. Od 2022 r. ofiarowała już na nie 867 mln euro, a flagowym projektem w tym obszarze jest wsparcie odbudowy Mikołajowa. O wyborze tego miasta zdecydował bezpośredni apel prezydenta Zełenskiego, który zbiegł się w czasie z uderzeniem rosyjskiej rakiety w budynek tamtejszej administracji obwodowej, w wyniku czego zginęło 37 osób¹⁰. Premier Frederiksen ogłosiła program pomocowy dla miasta w kwietniu 2022 r. podczas wizyty na Ukrainie, w tym samym miesiącu prace nad jego koncepcją rozpoczęła duńsko-ukraińska grupa robocza, a w czerwcu 2022 r. została ona opublikowana. Następnie w marcu 2023 r. podpisano memorandum o partnerstwie Danii i Mikołajowa oraz powołano Komitet Sterujący, złożony z właściwych ministerstw i instytucji Danii i Ukrainy oraz przedstawicieli władz lokalnych. W październiku 2023 r. Ambasada Królestwa Danii otworzyła swoje biuro w Mikołajowie.

W wymiarze praktycznym w pierwszych miesiącach po skutecznej obronie Mikołajowa przed rosyjskimi wojskami duńska pomoc skupiła się niemal wyłącznie na doraźnych remontach sieci wodociągowej i energetycznej. Celem było powstrzymanie exodusu mieszkańców miasta, przede wszystkim młodych ludzi (do końca 2022 r. wyjechało z niego ponad 220 tys. osób, prawie połowa przedwojennej populacji), ze względu na trudne warunki bytowe.

Do listopada 2022 r. z powodu trwającej okupacji Chersonia, skąd biegł do Mikołajowa wodociąg zasilany z Dniepru, miasto było całkowicie pozbawione dostępu

” Dla minimalizowania ryzyka korupcji Dania angażuje w realizację projektów odbudowy Antykorupcyjną Inicjatywę Unii Europejskiej (EAUCI) oraz agendy ONZ i Banku Światowego.

do wody pitnej. Sytuację pogorszyło celowe zniszczenie przez wojska rosyjskie tej infrastruktury, a następnie tamy w Nowej Kachowce. Zmusiło to władze miasta do wykorzystania zanieczyszczonej wody morskiej, co doprowadziło do krytycznych uszkodzeń sieci wodociągowej i konieczności wymiany ok. 1200 km miejskich rurociągów. Dzięki wsparciu Danii i innych partnerów dostarczono urządzenia do uzdatniania wody, zaś od stycznia 2025 r. trwają prace nad budową nowego, 67-kilometrowego wodociągu z Nowej Odessy do Mikołajowa. W ramach tej inwestycji (koszt ok. 132 mln euro) Dania podjęła się wymiany ok. 45 km najmocniej uszkodzonych części miejskiej sieci wodociągowej oraz jej pełnej rekonstrukcji w jednym z najbardziej zaludnionych i uprzemysłowionych rejonów miasta. Projekt ma zostać ukończony pod koniec 2025 r.

Innym problemem jest deficyt energii elektrycznej na skutek uszkodzeń elektrociepłowni i sieci energetycznej. Dania zadeklarowała współfinansowanie nowej elektrowni wiatrowej, będącej jednym z największych zaplanowanych projektów odbudowy na Ukrainie (szacowany koszt to ok. 400 mln euro)¹¹. Inwestycja ma zostać oddana do użytku do końca 2026 r. Równolegle do tych prac Duńczycy zlecieli Kijowskiej Szkole Ekonomii sporządzenie raportu na temat skali zniszczeń w oparciu o zdjęcia satelitarne oraz z dronów. W dokumencie opublikowanym w grudniu 2022 r. straty spowodowane działaniami

¹⁰ Poza przypadkową zbieżnością czasową wystąpienia Zełenskiego z mającym miejsce tego samego dnia rano tragicznym wydarzeniem decyzję tę uzasadniała także dotychczasowa współpraca Mikołajowa z Danią. W grudniu 2021 r. Dania i Ukraina podpisały memorandum o kooperacji w domenie morskiej, zakładającej m.in. budowę duńskich okrętów w ukraińskich portach. *Україна і Данія спільно будуватимуть кораблі – підписаний меморандум*, Укрінформ, 18.12.2021, ukrinform.ua. Kilka miesięcy wcześniej obie strony omawiały możliwość uruchomienia w Mikołajowie budowy okrętów patrolowych w konsekwencji przerwania przez Duńczyków współpracy ze stoczną w Gdańsku. P. Рудомський, *Знову патрульні кораблі: Що за Knud Rasmussen Україна хоче виготовляти разом з Данією*, Depo.ua, 19.05.2021.

¹¹ А. Гакман, *«Найбільша приватна інвестиція»: Данія виділить €400 млн на будівництво Тилігульської вітроелектростанції, що на Миколаївщині*, МикВісті, 4.02.2025, nikvesti.com.

wojennymi oszacowano na 852 mln euro¹². Dane te wykorzystano do opracowania przez duńskie i włoskie biura projektowe strategii odbudowy Mikołajowa (zamówionej przez MSZ Danii), a jej założenia uwzględniono w oficjalnym *Planie odbudowy i rozwoju Mikołajowa na lata 2024–2027*¹³. W tym roku rozpoczęto prace koncepcyjne nad realizacją dwóch zawartych w nim projektów: budowy parku przemysłowego oraz rewitalizacji i odbudowy zakładów stoczniowych.

Według duńskiego MSZ na pomoc dla Mikołajowa Kopenhaga przeznaczyła ok. 190 mln euro (stan na 25 lutego br.), co stanowi – zgodnie z założeniami uruchomionego

” Premier Danii odpowiadając podczas monachijskiej konferencji bezpieczeństwa na pytanie o cel udzielania dalszej pomocy Ukrainie, stwierdziła: „Odpowiem krótko – zwycięstwo”.

w marcu 2023 r. duńskiego Funduszu dla Ukrainy – 60% wszystkich środków wyasygnowanych dotąd na jej odbudowę. Dania stara się także zachęcić prywatne podmioty do udziału w odbudowie zarówno tego miasta, jak i pozostałej części kraju. Temu celowi służyć ma uruchomiony w marcu 2023 r. specjalny Instrument dla Ukrainy, który za pośrednictwem EIFO oferuje pożyczki i gwarancje kredytowe o wartości do 1 mld koron duńskich (ponad 130 mln euro). Instrument umożliwi sfinansowanie i objęcie gwarancjami do 100% kosztów zakupu towarów pochodzących z duńskiego eksportu przez ukraińskich przedsiębiorców oraz udzielenie tamtejszym instytucjom publicznym grantu o równowartości do 40% kosztów zakupu towarów na potrzeby projektów dotyczących infrastruktury krytycznej. EIFO oferuje też pożyczki i gwarancje duńskim firmom prowadzącym działalność gospodarczą na Ukrainie i tworzącym tam nowe miejsca pracy.

Ze względu na przypadki celowego ostrzału miejsc inwestycji nie podaje się do publicznej wiadomości danych na temat lokalizacji i skali sfinansowanych zagranicznych projektów odbudowy. Decyzję podjęto po rosyjskim ataku rakietowym w sierpniu 2023 r. na obiekty mikołajowskiego agroholidingu Nibulon, jednego z największych przedsiębiorstw na Ukrainie, którego odbudowę sfinansowano w ramach EIFO. Duńskie władze informują obecnie o ponad 20 projektach ukończonych do tej pory w Mikołajowie i stanowiących kolejny etap realizacji koncepcji rozwoju miasta mającej zachęcić do osiedlania się w nim. W tym kontekście, poza projektami rozwoju przemysłu i tworzenia nowych miejsc pracy, zwraca się uwagę na inwestycje o charakterze społecznym, takie jak odbudowa placówek edukacyjnych, m.in. zabytkowego Liceum im. Mykoły Arkasa.

Jak podkreślił mer miasta Ołeksandr Sienkewycz, koncepcja kooperacji z Duńczykami zakłada wizję urbanistyczną Mikołajowa na wzór Kopenhagi¹⁴, co ma swoje praktyczne i wymierne implikacje. Nie ukrywają oni przy tym, że udział w odbudowie wiąże się z ich perspektywą z oczekiwanymi korzyściami gospodarczymi wynikającymi z pogłębienia współpracy stoczniowej Danii i Ukrainy po zakończeniu wojny. Zarówno inwestycje w remont sieci wodociągowej w tzw. dzielnicy okrętowej, gdzie mieszczą się liczne przedsiębiorstwa stoczniowe oraz jeden z najnowocześniejszych w kraju portów morskich „Olwija”, jak i plany odtworzenia profesjonalnych kadr poprzez odbudowę Narodowego Uniwersytetu Budownictwa Okrętowego im. admirała Makarowa w Mikołajowie stanowią realizację spójnej wizji duńskich decydentów¹⁵. Ich podejście odzwierciedla zawarte w kwietniu 2024 r. między oboma państwami Memorandum

¹² А. Ткаченко, „Найбільше постраждав житловий фонд”: Миколаїв через рашиську агресію зазнав збитків на 852 млн євро, 0512 – Сайт міста Миколаєва, 17.12.2022, 0512.com.ua.

¹³ *Mykolaiv Concept Masterplan was presented to municipality*, MSZ Danii, 4.07.2024, ukraine.um.dk.

¹⁴ U. Poletti, *Mykolaiv, the Danish Model for Rebuilding Ukraine – Without Corruption*, Kyiv Post, 24.03.2024, kyivpost.com.

¹⁵ Według duńskiego ambasadora w Kijowie (poprzednio obejmującego placówkę w Warszawie) celem duńskiej pomocy jest odbudowa potencjału stoczniowego Mikołajowa, która pozwoliłaby na konkurowanie m.in. z Polską. О. Колесніченко, *Посол Данії в Україні: Миколаївські суднобудівні заводи можуть конкурувати з верфями Польщі, Кореї, Китаю*, Економічна правда, 21.11.2023, epravda.com.ua.

o porozumieniu w sprawie długoterminowej współpracy i odbudowy Ukrainy, w którym istotną część poświęcono wspólnym projektom na rzecz rozwoju przemysłu stoczniowego¹⁶.

Duński prymus

W porównaniu z innymi państwami zachodnimi niosącymi pomoc Ukrainie duńskie wsparcie jest znacznie mniejsze od okazywanego przez zasobniejszych partnerów (jak np. USA, Wielką Brytanię czy Niemcy) i nie ma decydującego znaczenia dla wzmacniania wysiłku wojennego Ukrainy. Jednocześnie cechuje je konsekwentne i kompleksowe podejście, które sprawia, że Dania wyróżnia się wśród państw wspierających Kijów. Świadczą o tym uruchomienie tzw. duńskiego modelu pomocy wojskowej oraz udział Kopenhagi w odbudowie Mikołajowa. Dzięki temu jej zaangażowanie jest widoczne i doceniane przez ukraińskich decydentów i społeczeństwo (70% badanych odpowiedziało, że ma pozytywny stosunek do Danii)¹⁷.

Duńska postawa przedstawiana jest przez prezydenta Zełenskiego jako wzór do naśladowania. Doceniając tę pomoc, napisał on w serwisie X, że gdyby wszyscy sojusznicy Ukrainy byli tak zdecydowani jak Kopenhaga, to już dawno udałoby się powstrzymać rosyjskiego najeźdźcę¹⁸.

¹⁶ *Ukraine and Denmark sign the Memorandum of Understanding on long-term cooperation and reconstruction of our country*, Ministerstwo Gospodarki Ukrainy, 26.04.2024, me.gov.ua.

¹⁷ *Ставлення українців до країн світу. Результати дослідження громадської думки, квітень 2025 року*, SunFlower Sociology, kwiecień 2025, expertsclub.eu.

¹⁸ *Zob. tweet Wołodymyry Zełenskiego*, 7.12.2024, x.com/ZelenskyyUa.

Tabela. Sprzęt wojskowy przekazany Ukrainie przez Danię

Państwo	Typ	Zadeklarowane	Dostarczone	Uwagi
Czołgi				
Dania / Holandia	Leopard 1A5	30	0	
Dania / Holandia	T-72EA	25	0	remontowane w Czechach
Holandia / Dania	Leopard 2A4	14	0	
Holandia / Dania / Niemcy	Leopard 1A5, Leopard 1A5DK	135	103	
Bojowe wozy piechoty				
Dania	CV9035	25	0	
Czechy / Dania	BMP-2	80	0	
Transportery opancerzone				
Dania	M113 G3 DK	54	54	
Artyleria lufowa				
Dania	M109A3DK	brak danych	brak danych	jako dawcy części zamiennych
	2S22 Bohdana	18	18	sfinansowane
	2S1 Goździk	brak danych	brak danych	
	CAESAR 8×8	19	19	zakupione we Francji
Francja / Dania	CAESAR	60	0	20–30 sfinansowanych przez Danię
Niemcy / Norwegia / Dania	Zuzana 2	16	9	zakupione na Słowacji
Wielozadaniowe samochody terenowe i pojazdy klasy MRAP				
Dania	Spejdervogn M/95	brak danych	brak danych	prawdopodobnie dostarczono ok. 20
Samoloty				
Dania	F-16AM	19	12	
Bezzałogowce i amunicja krążąca				
Dania	Heidrun	25	brak danych	

Źródło: *Monitor dostaw broni OSW*, osw.waw.pl.